

og kan vanskeligt sættes ind på opkrævning. Det er derfor naturligt, at der gives forædleren en ret til at få de oplysninger, der er nødvendige for beregning og opkrævning af afgifterne, ikke blot sådan at avlere efter forædlerens anmodning giver oplysning, men også sådan at avleren af egen drift skal fremkomme hermed. Undladelse heraf medfører bødestraf efter § 20, stk. 1.

Ifølge § 1, stk. 4, vil der ikke kunne gives forædlerbeskyttelse for plantenyheder, der med forædlerens samtykke har været faldt og bragt i handelen forinden tidspunktet for anmeldelsen, og denne bestemmelse skulle normalt give tilstrækkelig sikkerhed mod omsætning af plantenyheder under omstændigheder, hvor erhververen skulle være i god tro med hensyn til sin berettigelse til at dyrke vedkommende plante uden at betale afgift. Men der kan ikke bortses fra den mulighed, at plantemateriale af en nyhed imod forædlerens vilje kan være „sivet ud“ i handelen forinden anmeldelsen. En sådan „udsivning“ kunne i og for sig betragtes som et nyhedsskadende moment, der burde medføre nægtelse af beskyttelse, bl. a. fordi erhververe i god tro kan have indrettet sig på afgiftsfri udnyttelse af planten, men en sådan nægtelse af beskyttelse må anses for en urimelig hård konsekvens over for den forædler, der har gjort, hvad han kunne for at forhindre, at planten kommer i handelen på et for tidligt tidspunkt. Af denne grund er det ved den internationale konvention af 2. december 1961 bestemt, at en „udsivning“ imod forædlerens vilje ikke skal betragtes som nyhedsskadende.

Men når det indrømmes, at forædlerens adgang til at få registrering ikke bør skades af en „udsivning“, må det på den anden side erkendes, at det ville være urimeligt, hvis en erhverver, der har købt materialet på normal måde, bagefter skulle risikere at lide tab ved i god tro at have indrettet sig på afgiftsfri dyrkning af plantenyheden. Dette tab kan f. eks. bestå i, at erhververen allerede har foretaget videresalg af opformerede planter til en pris, der ikke kan bære afgiften. Denne erhverver bør derfor fritages for at betale afgift i et dertil svarende omfang, og forædleren må henvises til at søge sig dækket hos den, der i strid med hans ønske har bragt plantenyheden ud, jfr. § 20, stk. 2.

Da erhververens tab ikke kan overstige afgiften, vil mellemværendet mellem erhververen og forædleren kunne afgøres ved modregning.

Til § 15.

Det bør være en ufravigelig regel, at plantenyheder, der er bragt i handelen, kan benyttes af andre

forædlere til videre krydsninger med henblik på frembringelse af nye varieteter, og at indehaveren af den ældre nyhed ikke kan kræve afgifter for salget af den sidst frembragte nyhed. Hvorvidt den sidste frembragte nyhed virkelig er en selvstændig nyhed, kan indbringes for domstolene, men det er i hvert fald en nyhed, såfremt den selvstændigt er blevet optaget, henholdsvis vil kunne optages i plantenyhedsregistret.

Det skal bemærkes, at der inden for visse kulturer frembringes hybride sorter, f. eks. af majs, som ikke er egnet til videre fremavl. Disse sorter kan naturligvis ikke beskyttes, og erhvervsmæssig produktion af sådanne sorter ved krydsning af 2 forældrepar kan ikke karakteriseres som egentlig forædling. Følgen heraf må være, at den, der benytter en beskyttet sort til produktion af sådanne hybride sorter, skal betale sædvanlig forædlerafgift. Derimod må det eksperimentelle arbejde, der består i at finde frem til de rette kombinationer, betragtes som forædlingsarbejde, og hertil kan også beskyttede nyheder anvendes uden erlæggelse af forædlerafgift.

Mellem det tilfælde, hvor der er skabt en ny (stabil) sort, og det tilfælde, hvor en ustabil hybrid er blevet til, gør der sig den praktisk vigtige forskel gældende, at enhver kyndig erhverver af en stabil sort kan opformere denne, medens den ustabile hybrid ikke kan formeres af den, der er kommet i besiddelse af hybrididen.

Den ved udkastet etablerede beskyttelse af forædleren går ud på at sikre afgift for de plantevarieteter, på hvis opformering forædleren ikke kan have nogen indflydelse, og dette hensyn gælder ikke for hybrider, der ikke er egnet til fremavl. I sidstnævnte tilfælde kan den, der har fremstillet en hybrid, selv skaffe sig dækning for sine udgifter ved den pris han forlanger ved materialets salg, på hvilket han har et faktisk monopol.

Til §§ 16-18.

Det er i forslaget tilstræbt, at afgørelser af rent faglig botanisk art skal træffes af plantenyhedsnævnet som sidste instans, og at forretningsmæssige afgørelser om ændring af vilkår skal træffes af en særlig voldgift, jfr. § 19, medens afgørelser i øvrigt træffes ved dom. Nævnets sammensætning må formodes at give den bedste mulighed for en afgørelse af, om nyheden opfylder de tekniske krav, der må stilles, og de forretningsmæssige problemer om ændring af vilkår vil bedst kunne løses af en særlig voldgift, medens juridiske spørgsmål om opfyldelse af leveringspligt, om slettelse af plante-